

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre az emberkereskedelem megelőzéséről, továbbá az ellene folyó küzdelemről és az áldozatok védelméről, valamint a 2002/629/IB kerethatározat hatályon kívül helyezéséről

COM(2010) 95 végleges – 2010/0065 (COD)

(2011/C 51/10)

Előadó: **Ionuț SIBIAN**

2010. július 22-én az Európai Unió Tanácsa úgy határozott, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSz.) 304. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre az emberkereskedelem megelőzéséről, továbbá az ellene folyó küzdelemről és az áldozatok védelméről, valamint a 2002/629/IB kerethatározat hatályon kívül helyezéséről

COM(2010) 95 végleges – 2010/0065 (COD).

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Foglalkoztatás- és szociálpolitika, uniós polgárság” szekció 2010. szeptember 2-án elfogadta véleményét.

Az EGSZB tisztújítására való tekintettel a Közgyűlés úgy határozott, hogy erről a véleményről az októberi plenáris ülésen szavaz, és az eljárási szabályzat 20. cikke értelmében főelőadót jelölt ki Ionuț SIBIAN személyében.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság a 2010. október 21-én tartott, 466. plenáris ülésen egyhangúlag elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1 Az EGSZB támogatja az EU elkötelezettségét az emberkereskedelem megelőzése és az ellene folyó küzdelem, valamint az áldozatok jogainak védelme iránt, és üdvözli az irányelvjavaslat holisztikus, integrált megközelítését.

1.2 Az emberkereskedelem az emberi jogok súlyos megsértése, olyan sokrétű bűncselekmény, amelynek minden oldalát figyelembe kell venni. Az irányelv által javasolt meghatározás az áldozatok és a kizsákmányolás számos formáját magában foglalja, beleértve a koldulást és a bűncselekményhez kapcsolódó kizsákmányolást – a jogszabály által lefedett két új területet – is. A fogalom meghatározás kiterjed a szervek kivételének céljából történő emberkereskedelemre is, amely a testi épség és az emberi jogok súlyos megsértését jelenti. Az EGSZB határozottan támogatja az emberkereskedelemmel kapcsolatos bűncselekmények e széles körű definícióját.

1.3 Az EGSZB támogatja azt a nézetet, hogy az emberkereskedelemhez kapcsolódó bűncselekményeket büntető szankcióknak arányosaknak kell lenniük e cselekmények kiemelt súlyosságával. Szigorúbb büntetések és szankciók elfogadását ajánlja tehát, az illegális tevékenységekből származó vagyontárgyak lefoglalásával együtt. A pénzügyi vizsgálatoknak az emberkereskedelmi ügyekben folytatott nyomozások részét kell képezniük. Mindenképpen harmonizálni kell a tagállamok között a büntetéseket és a szankciókat.

1.4 Az elkövetők szankciókkal történő sújtása mellett az emberi jogok e durva megsértése elleni küzdelem során az is rendkívül fontos, hogy a bíróság által kiszabott büntetéseket le is töltsék. Az EGSZB azt javasolja, hogy emberkereskedelmi ügyekben ne legyen lehetőség a büntetés megváltoztatására, illetve az idő előtti szabadlábra helyezésre.

1.5 Az EGSZB egyetért azzal a nézetrel, hogy az emberkereskedelem áldozatai kiszolgáltatott helyzetben vannak, és meg kell védeni őket a másodlagos viktimizációtól és a büntetőeljárások során elszenvedett további traumától. Ebből a szempontból az EGSZB azt javasolja, hogy az irányelv 7. cikkének azt a részét, amely jelenleg így hangzik: „A tagállamok (...) lehetővé teszik, hogy az emberkereskedelem áldozatai mentesüljenek a büntetőeljárás, illetve a szankciók kiszabása alól...”, fogalmazzák át, a „lehetővé teszik” kifejezést erősebb kifejezéssel felváltva oly módon, hogy a büntetőeljárás, illetve a szankciók kiszabása alóli mentesülés inkább szabály legyen, mint kivétel.

1.6 Tekintve az emberkereskedelem áldozatainak speciális helyzetét, az EGSZB azt javasolja, hogy nyújtsanak számukra ingyenes, jó minőségű jogi támogatást attól a pillanattól kezdve, amikor megállapítást nyert, hogy emberkereskedelem áldozataivá váltak.

1.7 Kiskorúak esetében a segítségnek és támogatásnak elsődlegesen abból kell állnia, hogy egyesítik őket családjaikkal, feltéve, hogy az utóbbiak nem vettek részt az emberkereskedelemben.

1.8 Annak érdekében, hogy az emberkereskedelem áldozatai teljes mértékben visszailleszkedjenek a társadalomba, és elkerüljék, hogy visszatérésük után ismét az emberkereskedelem áldozataivá váljanak, gondolkodási időt kell biztosítani számukra, ⁽¹⁾ amelynek során az orvosi segítség mellett képzést és/vagy szakképzést is nyújtani kell nekik.

1.9 A visszaküldés tilalmának elvét az emberkereskedelmi ügyekben is alkalmazni kell, megóvva az áldozatokat a származási országukba való visszaküldéstől, ha ott életük vagy szabadságuk veszélyben van.

1.10 Az EGSZB osztja azt a nézetet, hogy az emberkereskedelemmel kapcsolatos további intézkedéseknek és határozatoknak tartalmazniuk kell a megelőzést is. E tekintetben az emberkereskedelem alapos ismeretére és mögöttes okainak elemzésére van szükség, hogy hatékonyan leküzdhessük ezeket a tényezőket, csökkentve ezzel az emberkereskedelem előfordulási gyakoriságát.

1.11 Az emberkereskedelem globális és helyi probléma is. Az EGSZB úgy véli, hogy a bűnüldözésre és a büntetőeljárásra vonatkozó politikák csak az NGO-kat, a munkaadói szervezeteket, a magánszférát, a szakszervezeteket és az összes kormányzati szintet felölelő, széles körű együttműködés mellett lehetnek hatékonyak. Az emberkereskedelem számára kedvezőtlen környezetet kell teremteni.

1.12 Az emberkereskedelem elleni küzdelemben a civil társadalom is központi szerepet játszik. Az EGSZB üdvözli azt a tényt, hogy az irányelv megemlíti a civil társadalmi szervezetekkel való együttműködést. Kulcsfontosságú, hogy ezek a szervezetek a folyamat minden szakaszában részt vegyenek, az áldozatok azonosításától a segítségnyújtásig. A civil társadalmi szervezetek döntő szerepet játszhatnak a potenciális áldozatok társadalmi reintegrációjában, így közvetve megelőző hatást gyakorolhatnak, valamint hozzájárulhatnak a további viktimizáció és az emberkereskedelemben való részvétel megelőzéséhez.

1.13 Az EGSZB egyetért azzal, hogy az emberkereskedelmet illetően nincsenek összehasonlítható adatok. Ezért szükség van az ezzel a jelenséggel kapcsolatos, jó minőségű adatok összehangolt módon való összegyűjtésére az uniós tagállamokban nemzeti jelentéstevő testületek létrehozása révén.

1.14 A nemzeti jelentéstevő testületek kijelölését kötelezővé kellene tenni, feladatukat pedig egyértelműen meg kell határozni. Az irányelv szerint a tagállamoknak joguk van nemzeti jelentéstevő testületeket kijelölni vagy hasonló mechanizmusokat létrehozni. Az EGSZB szerint csak egyfajta intézményt kellene megemlíteni, és az egyes tagállamokban ennek a nemzeti testületnek kellene összehangolnia regionális szinten, illetve a többi tagállammal a politikákat és fellépéseket, hogy elkerülhető legyenek a nagyobb eltérések a tagállamok között.

1.15 Az EGSZB várakozással tekint a tagállamok között az emberkereskedelem leküzdésével uniós szinten foglalkozó európai koordinátor kinevezéséről kötendő megállapodás eredményeként megvalósuló következetes, kielégítő és határozott fellépés elé.

⁽¹⁾ Ez a gondolkodási időszak minimum hat hónap lehetne, mint Norvégiában.

2. Az európai bizottsági javaslat

Az irányelvjavaslat az Európa Tanács egyezményére épül, és ugyanazt az átfogó megközelítést alkalmazza, amely kiterjed a megelőzésre, a büntetőeljárásra, a sértettek jogainak védelmére és a nyomon követésre. Emellett a javaslat a következő, hozzáadott értéket képviselő főbb elemeket tartalmazza:

- lépések a szankcióknak a bűncselekmények súlyával arányossá tétele érdekében,
- szélesebb körű és szigorúbb szabály az extraterritoriális joghatóságra vonatkozóan, amely a tagállamokat arra kötelezi, hogy indítsanak büntetőeljárást az emberkereskedelem bűncselekményét a tagállam területén kívül elkövető tagállami állampolgárok vagy tartósan ott tartózkodó személyek ellen,
- a sértettek bűncselekményekben való részvétel miatt kiszabandó szankciók mellőzésére vonatkozó rendelkezés hatályának kiterjesztése, az emberkereskedők által alkalmazott tiltott módszerek jellegétől függetlenül, a Palermói Jegyzőkönyvnek megfelelően,
- a sértetteknek nyújtott magasabb szintű támogatás, különösen az orvosi ellátás tekintetében, valamint védelmi intézkedések,
- védelem biztosítása az áldozatok származási országában abban az esetben, ha visszaküldik őket,
- különleges védelmi intézkedések az emberkereskedelem áldozatává vált gyermekek, nők és más kiszolgáltatott helyzetű csoportok esetében,
- ezenkívül a hasonló területre vonatkozó rendelkezések uniós joganyagba történő beépítése az uniós jogrend által előírt erőteljesebb kötelezettségből eredő előnyökkel jár, konkrétan azonnali hatálybalépésükkel és végrehajtásuk nyomon követésével.

3. Általános megjegyzések

3.1 Az EGSZB támogatja az EU elkötelezettségét az emberkereskedelem megelőzése és az ellene folyó küzdelem, valamint az áldozatok jogainak védelme iránt. A javasolt irányelv célja, hogy szabályozási minimumokat hozzon létre az emberkereskedelemmel kapcsolatos bűncselekmények büntetési tételeire vonatkozóan, valamint hogy fokozza az erőfeszítéseket a jelenség megelőzése és az áldozatok védelme érdekében.

3.2 Az EGSZB üdvözli az irányelv holisztikus, integrált megközelítését. Mivel az emberkereskedelem a rabszolgaság modern változatának tekinthető, valamint a szervezett bűnözés számára rendkívül jövedelmező üzletet biztosít, amely egyre növekszik Európában (az Europol 2009-es értékelése szerint), létfontosságú, hogy az EU e téren alkalmazott megközelítése az emberi jogokat állítsa középpontba, holisztikus legyen, valamint a külkapcsolatokra, a visszatérési és a reintegrációs politikára, a szociális kérdésekre, a társadalmi befogadásra, a migrációra és a menekültügyre összpontosítson.

3.3 Az EGSZB megjegyzi, hogy az irányelv az emberkereskedelem terén tapasztalható legújabb fejleményekkel foglalkozik, és ezért az emberkereskedelemre adott definíciója összhangban áll a nemzetközileg elfogadott szabványokkal, például az emberkereskedelem, különösen a nő- és gyermekkereskedelem megelőzéséről, felszámolásáról és megbüntetéséről szóló ENSZ-jegyzőkönyvben szereplővel, amely a nemzetközi szervezett bűnözés elleni ENSZ-egyezmény és az Európa Tanács emberkereskedelem elleni fellépéséről szóló egyezménye mellékletét képezi.

3.4 Az irányelv preambuluma egyértelmű magyarázatokat tartalmaz arra vonatkozóan, hogy mit foglal magában a különösen kiszolgáltatott helyzetben lévő személy fogalma. Mivel a gyermekek kiszolgáltatottabbak, és nagyobb a veszélye annak, hogy emberkereskedelem áldozatává válnak, különös figyelmet kell fordítani az áldozatoknak erre a csoportjára. Az EGSZB úgy véli, hogy elsődlegesen a gyermek érdekeit kell szem előtt tartani, amint az a gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezményben és az EU alapjogi chartájában is szerepel.

3.5 Fontos azonban, hogy az emberkereskedelem meghatározása valamennyi áldozattípusra kiterjed, nőkre és férfiakra is, a kiszolgáltatott helyzet körülményének lehetőségét elismerve.

3.6 Az ilyen bűncselekmények valamennyi vetületével foglalkozni kell. Az emberkereskedelem fogalom meghatározása az áldozatok és a kizsákmányolás különféle formáira is kiterjed, többek között a koldulásra és a bűncselekményhez kapcsolódó kizsákmányolásra. Ez két új terület, amelyekkel az irányelvjavaslat foglalkozik. A fogalom meghatározás kiterjed a szervek kivételének céljából történő emberkereskedelemre is, amely a testi épség és az emberi jogok súlyos megsértését jelenti. Az EGSZB határozottan támogatja az emberkereskedelemmel kapcsolatos bűncselekmények e széles körű definícióját.

3.7 Az EGSZB úgy véli, hogy a tagállamoknak az emberkereskedelem egy szélesebb meghatározását (továbbá egy szélesebb körű emberkereskedelem-ellenes nyelvezetet) kell beépíteniük jogszabályaikba, hogy keretet nyújthassanak e komplex és állandóan változó jelenség különböző formáinak kezeléséhez. Figyelembe kellene venni például az internet és általában véve az informatika felhasználásával elkövetett bűncselekmények lehetséges formáit is.

3.8 Az irányelv igen fontos lépést jelent a büntetések és szankciók egyértelmű szintjeinek meghatározása irányába. A dokumentum biztosítani kívánja a szankciók szintjének tagállamok közti harmonizációját.

3.9 Az EGSZB tudatában van az irányelv kidolgozása során felmerülő nehézségeknek az egységes maximális büntetési tételek meghatározását illetően. Fontos azonban a büntetések harmonizációja, mivel jelentős különbségek léteznek a tagállamok között: alapesetben háromtól húsz évig terjedő szabadságvesztés, minősítő körülmények esetén pedig tíz évtől életfogytig tartó szabadságvesztés szabható ki. A különböző büntetőjogi rendszerek és politikák közötti különbségek ellenére az EGSZB úgy véli, hogy az ilyen bűncselekmények egyre nagyobb

elterjedése ellen szigorú büntetésekkel és határozott fellépéssel lehet küzdeni.

3.10 A jelenleg rendelkezésre álló adatokon alapuló becslés szerint az Unióba irányuló vagy azon belüli emberkereskedelemnek évente több százezer áldozata van. Ezenkívül 2008-ban az Eurojust által emberkereskedelem miatt indított eljárások száma több mint 10 %-kal növekedett 2007-hez képest. Jelenleg mind a 27 tagállamban létezik az emberkereskedelem valamilyen formája, és egyre növekszik az ilyen bűncselekmények előfordulása.

3.11 Az emberkereskedelem elkövetőire kiszabott büntetések és szankciók szintjének tükröznie kell a bűncselekmény súlyosságát és elrettentő hatást kell gyakorolnia. A javasolt büntetési tételeket ezért növelni kellene, mivel az EGSZB úgy véli, hogy öt év szabadságvesztés nem igazán tükrözi ennek a bűncselekménynek a súlyosságát. Szigorúbb szankciók jobban szolgálnák az irányelv érdekeit. A minősítő körülményekhez kapcsolódó büntetéseket ennek megfelelően kellene kiigazítani. Azt a gyakorlatot, hogy a börtönbüntetés egy részét például jó magaviselet miatt vagy nemzeti ünnepek alkalmával elengedik, nem szabadna erre a bűncselekménytípusra alkalmazni.

3.12 A büntetések letöltésének biztosítása egy másik olyan aspektus, amelyet a tagállamoknak elsőrendű fontosságúnak kell tekinteniük. Tekintve a bűncselekmény súlyosságát, nem kellene elfogadni a börtönbüntetések részleges elengedését és az idő előtti szabadlábra helyezést.

3.13 Az irányelvben meghatározott büntetések mellett a tagállamoknak olyan szankciókat is be kellene vezetniük, mint a vagyon zárolása, amely éppen az ilyen tevékenységek gazdasági vonzerejét szüntetné meg⁽²⁾, az ország elhagyásának tilalma, valamint bizonyos polgári és politikai jogok korlátozása. Az emberkereskedelmi ügyekben folytatott nyomozásnak a pénzügyi nyomozást is magában kell foglalnia.

3.14 Az EGSZB egyetért a nézettel, hogy az emberkereskedelem áldozatai kiszolgáltatott helyzetben vannak, és meg kell védeni őket a másodlagos viktimizációtól és a büntetőeljárások során elszenvedett további traumától. Emellett olyan helyzetet kell teremteni számukra, hogy hatékonyan gyakorolhassák jogukat, és megkaphassák a szükséges segítséget és támogatást.

3.15 Az EGSZB teljes mértékben egyetért azzal, hogy az emberkereskedelem áldozatait mentesíteni kell a büntetőeljárás, illetve büntetés alól olyan bűncselekmények vonatkozásában, amelyek elkövetésére az emberkereskedelem áldozataiként kényszerültek (pl. hamis okmányok használata, prostitúció, illegális bevándorlás stb.) Ez a védelem azért szükséges, hogy elkerülhető legyen a további viktimizáció, és ösztönözze az áldozatokat, hogy tanúként részt vegyenek a büntetőeljárásokban. A 7. cikk így fogalmaz: „A tagállamok [...] lehetővé teszik, hogy az emberkereskedelem áldozatai mentesüljenek a büntetőeljárás, illetve a szankciók kiszabása alól...” Az EGSZB azt ajánlja, hogy a „lehetővé teszik” kifejezést cseréljék erősebbre, hogy a büntetőeljárás és a szankciók alóli mentesülés általánossá váljon, ne kivételt jelentsen.

⁽²⁾ Az Europol 2009-es, az Európai Unióban folytatott emberkereskedelemről szóló jelentése szerint az emberkereskedelem évente sok milliárd eurós hasznot hajtó üzletág.

3.16 A emberkereskedelem áldozatait meg kell védeni a másodlagos viktimizációtól vagy a további megrázkódtatásoktól a büntetőeljárások során. Ezért valamennyi áldozat számára biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy válaszfal mögött vagy egy külön helyiségben tehessenek vallomást, hogy az áldozatok ne szembesüljenek közvetlenül az emberkereskedőkkel/elkövetőkkel, mivel az stresszt vagy félelmet kelthet bennük.

3.17 Az EGSZB úgy véli, hogy az emberkereskedelem áldozatai számára ingyenes, jó minőségű jogi támogatást kell nyújtani attól a pillanattól kezdve, amikor megállapítást nyert, hogy emberkereskedelem áldozataivá váltak. Ez a jogsegély az állam érdeke is, mivel biztosítja, hogy az áldozat mielőbb megkapja a szükséges védelmet, valamint biztosítja annak önkéntes részvételét a nyomozások és a büntetőeljárások során.

3.18 Az EGSZB rendkívül fontosnak tartja, hogy újra felhívja a figyelmet a visszatoloncolás tilalmának elvére, amely biztosítja, hogy az áldozatokat ne küldjék vissza származási országukba, ahol életük vagy szabadságuk veszélyben lenne.

3.19 Az EGSZB úgy véli, hogy az extraterritoriális joghatóságra vonatkozó szabály, amelyet az irányelv javasol, joghatósági konfliktusokat okozhat a büntetőeljárásokkal kapcsolatban.

3.20 Az emberkereskedelem áldozatává vált gyermekek segítségének és támogatásának elsősorban abban kell állnia, hogy a gyermekeket egyesítik családjukkal, amennyiben az utóbbiak nem vettek részt az emberkereskedelemben.

3.21 Annak érdekében, hogy az áldozatok teljes mértékben visszaailleszkedjenek a társadalomba, és elkerüljék, hogy visszatérésük után ismét az emberkereskedelem áldozataivá váljanak, gondolkodási időt kell biztosítani számukra⁽³⁾, amelynek során az orvosi segítség mellett képzést és/vagy szakképzést is fel kell kínálni nekik. A gondolkodási időt attól függetlenül kell biztosítani, hogy az áldozat vallomást tesz-e az elkövetők ellen, és kész-e visszatérni származási országába.

3.22 Az EGSZB osztja azt a nézetet, hogy az emberkereskedelemmel kapcsolatos további intézkedéseknek és határozatoknak tartalmazniuk kell a megelőzést is, valamint az áldozatok védelmét és segítségét, továbbá az érintettek közötti szorosabb együttműködést is.

3.23 A tagállamoknak figyelmet kell fordítaniuk az emberkereskedelem eredendő okaira, köztük a szegénységre és a jogállamiság terén fennálló globális különbségekre. A vagyoni egyenlőtlen eloszlása, az oktatás hiánya, a diszkrimináció, a rossz kormányzás, a magas munkanélküliség, a gyenge jogérvényesítési rendszer, a fegyveres konfliktusok és a korrupció kedvező környezetet teremt az emberkereskedelemhez. Az e tényezők elleni küzdelem tehát az emberkereskedelmi esetek előfordulásának csökkenéséhez is vezetne.

⁽³⁾ Ez a gondolkodási időszak minimum hat hónap lehetne, mint Norvégiában.

3.24 Bár az irányelv fogalom meghatározása az emberkereskedelemmel kapcsolatos bűncselekményekért felelősségre vonható jogi személyek közül kizárja az államokat vagy az államhatalmat gyakorló közjogi intézményeket, fontos, hogy az államoknak minden szükséges erőfeszítést meg kell tenniük a közszféra emberkereskedelemben való részvételének vagy bűnpártolásának kiderítése és megszüntetése érdekében. Az ilyen jogellenes tevékenységekben vagy bűncselekményekben részt vevő köztisztviselők ellen eljárást kell indítani, és kivétel nélkül el kell ítélni őket.

3.25 A tagállamoknak figyelembe kell venniük, hogy az emberkereskedelmet is a kereslet és a kínálat törvényszerűségei irányítják. Erre tekintettel fel kell lépni a kereslet csökkentése érdekében; ez visszaszorítaná magát az emberkereskedelmet is. Ha a tagállamok készek lennének megfelelő intézkedéseket hozni a kizsákmányolás valamennyi formáját ösztönző kereslet csökkentése érdekében, valamint olyan intézkedéseket fogadnának el, amelyek révén csökken az emberkereskedelem áldozatává válásának veszélye, az fontos lépést jelentene az ilyen bűncselekmények előfordulásának csökkentése felé.

3.26 Az emberkereskedelem globális és helyi probléma is. Az EGSZB úgy véli, hogy a bűnüldözésre és a büntetőeljárásra vonatkozó politikák csak az NGO-kat, a munkaadói szervezeteket, a magánszférát, a szakszervezeteket és az összes kormányzati szintet felölelő, széles körű együttműködés mellett lehetnek hatékonyak. Kedvezőtlen környezetet kell teremteni az emberkereskedelem számára.

3.27 Az irányelv szerint a tagállamoknak olyan intézkedéseket kell hozniuk, mint tájékoztató és felvilágosító kampányok, kutatási és oktatási programok, adott esetben a civil társadalmi szervezetekkel együttműködve, amelyek célja azon kockázat csökkentése, hogy az emberek, különösen a kiskorúak, az emberkereskedelem áldozatává váljanak. Az EGSZB úgy véli, hogy az egyszeri kampányok nem elég hatékonyak, és folyamatos európai szintű oktatókampányokat javasol.

3.28 Az EGSZB üdvözli azt a tényt, hogy az irányelv megemlíti a civil társadalmi szervezetekkel való együttműködést. Kulcsfontosságú, hogy ezek a szervezetek a folyamat minden szakaszában részt vegyenek, az áldozatok azonosításától a segítségnyújtásig.

3.29 A civil társadalmi szervezetek döntő szerepet játszanak a potenciális áldozatok társadalmi reintegrációjában, és ezért közvetve megelőző hatást gyakorolhatnak, valamint hozzájárulhatnak a további viktimizáció és az emberkereskedelemben való részvétel megelőzéséhez. A tagállamoknak szorosan együtt kellene működniük a nem kormányzati szervezetekkel, hogy segítséget nyújtsanak az áldozatoknak. A nem kormányzati szervezetekkel összefogva a tagállamok támogathatják a kockázatnak kitett csoportokat, az emberkereskedelem áldozatául esett személyeket és családjaikat célzó tájékoztató „forródrótok” és egyéb információs források kialakítását.

3.30 Az EGSZB hangsúlyozza, hogy az Európai Bizottság⁽⁴⁾ célirányos felhívást tett közzé javaslatok benyújtására a „Bűn-megelőzés és a bűnözés elleni küzdelem” elnevezésű egyedi program keretében, amely a „Biztonság és a szabadságjogok védelme” elnevezésű általános program része. A felhívás célja az EU emberkereskedelem elleni politikájának megerősítése, valamint az emberkereskedelem elleni küzdelemet szolgáló, nem jogalkotói intézkedések fejlesztése. Ennek kapcsán a 2010-re kijelölt prioritások között a következők szerepelnek: megelőzés, az áldozatok védelme, a bűnelkövetők felkutatása és az ellenük folytatott büntetőeljárás, koordinációs és együttműködési mechanizmusok, valamint megbízható adatok gyűjtése. A program 4 millió eurót bocsát rendelkezésre, és 12 projekt finanszírozására irányul. Ez kezdetnek jó, de jelentős mértékű támogatás szükséges az emberkereskedelem ellen küzdő NGO-k számára is, a tagállamoknak pedig kötelezettséget kell vállalniuk a civil társadalmi szervezetek támogatására ezen a téren.

3.31 Az EGSZB úgy véli, hogy az iparban bevezetett önszabályozás (pl. magatartási kódexek), méltányos kereskedelmi gyakorlatok és az ellátási láncok irányítása biztosítani tudná, hogy az emberkereskedelem áldozatait ne tudják munkára kényszeríteni, így ne vegyenek részt a vállalat termékeinek gyártásában és szolgáltatásainak nyújtásában. A migráns munkavállalók toborzásával kapcsolatos jó gyakorlatok útmutatója, valamint a küldő és fogadó országok együttműködése a migráns munkavállalók toborzásának és munkakörülményeik felügyeletének terén szintén igen üdvözlendő módszerek a jelenség megelőzéséhez.

3.32 Mivel az emberkereskedelem elleni intézkedések nem korlátozódhatnak jogi eszközök elfogadására, és további – nem jogalkotói – intézkedéseket is végre kell hajtani, mint például adatok összegyűjtése és továbbítása, együttműködés, partnerségek kialakítása és a legjobb gyakorlatok cseréje, az

EGSZB hangsúlyozni szeretné, hogy egységes, következetes európai szintű megközelítésre van szükség.

3.33 Az EGSZB egyetért azzal, hogy az emberkereskedelmet illetően nincsenek összehasonlítható adatok. Ezért szükség van az ezzel a jelenséggel kapcsolatos, jó minőségű adatok összehangolt módon való összegyűjtésére az uniós tagállamokban nemzeti jelentéstevő testületek létrehozása révén.

3.34 A nemzeti jelentéstevő testületek kijelölését kötelezővé kellene tenni, feladatukat pedig egyértelműen meg kell határozni. Az irányelv szerint a tagállamoknak joguk van nemzeti jelentéstevő testületeket kijelölni vagy hasonló mechanizmusokat létrehozni. Az EGSZB szerint csak egyfajta intézményt kellene megemlíteni, és az egyes tagállamokban ennek a nemzeti testületnek kellene összehangolnia regionális szinten, illetve a többi tagállammal a politikákat és fellépéseket, hogy elkerülhető legyenek a nagyobb eltérések a tagállamok között.

3.35 Bár az emberkereskedelem számos, az Európai Unió és harmadik országok közötti egyezményben szerepel (például az Afrika–Európai Unió stratégiai partnerség és a keleti partnerség is foglalkozik vele, valamint az Európai Unió és a Nyugat-Balkán közötti stabilizációs és társulási megállapodások egyik prioritását is képezi), az EGSZB úgy véli, hogy az emberkereskedelem elleni küzdelem ezeknek az egyezményeknek az egyik legfontosabb feladatát kell, hogy jelentse. Aktívan hozzá kellene fogni hasonló egyezmények megkötéséhez az EU és más országok között.

3.36 Az EGSZB várakozással tekint az elé a következetes, kielégítő és határozott fellépés elé, amely a tagállamok között az emberkereskedelem leküzdésével uniós szinten foglalkozó európai koordinátor kinevezéséről kötendő megállapodás eredményeként jön majd létre.

Kelt Brüsszelben, 2010. október 21-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke

Staffan NILSSON

⁽⁴⁾ A Jogérvényesülés, Szabadság és Biztonság Főigazgatósága, F. igazgatóság: Biztonság, F4 osztály: Pénzügyi támogatás – Biztonság.